

3. Печко Л. П. Эстетическая культура и воспитание человека. Москва, 1991. 102 с
 4. Радкевич В.О. Концепція професійно-художньої освіти. *Професійно-технічна освіта*. 2000. № 2. С. 44–46.
- Філософський енциклопедичний словник. Під. ред. В.І. Шинкарука. Київ, 2002. 742 с.

УДК 745/749(072.8)

ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНА ТВОРЧІСТЬ»

Кудря Оксана Володимирівна
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
м. Полтава

Анотація: В статті розглянуто особливості формування у студентів фахових компетентностей у процесі вивчення ними навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість». Проаналізовано змістове наповнення даної навчальної дисципліни та визначено її навчально-виховний потенціал. Зроблено висновки стосовно формування у студентів засобами навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість» фахових компетентностей, що є важливими для майбутньої успішної професійної діяльності.

Ключові слова: система освіти, навчальний процес, декоративно-прикладне мистецтво, вчитель трудового навчання, фахова компетентність.

Постановка проблеми. Сучасна система освіти зорієнтована на формування висококваліфікованих фахівців, здатних до практичного розв'язання життєвих та професійних завдань і проблем.

Перед сучасним освітнім закладом стоїть важливе завдання із забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців згідно компетентнісного підходу, який спрямовано на формування компетентностей особистості, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

Актуальними для майбутнього вчителя трудового навчання та технологій є здатність працювати з різними конструкційними матеріалами, розробляти конструкторсько-технологічну документацію, користуватися обладнанням та інструментами, виготовляти різноманітні за складністю та технологією вироби. Саме від якості фахової підготовки залежить успішність майбутньої трудової діяльності.

Аналіз останніх досліджень. Висвітлюють компетентнісний підхід у підготовці майбутніх учителів трудового навчання та технологій у своїх наукових доробках Н. Гусак, О. Коберника, В.Моштук, В. Сидоренка, В. Стешенко, С. Ткачук. Особливості навчання студентської молоді декоративно-прикладному мистецтву висвітлено у працях Є.Антоновича, Л.Грценко, Т.Кравченко, С.Павх, Л.Оршанський, А.Терещука, В.Титаренко, А.Цини та інших.

Метою статті є розкриття особливостей формування у студентів фахових компетентностей у процесі вивчення ними навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість».

Основна частина. Студенти–першокурсники, що навчаються за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології), опановують навчальну дисципліну «Декоративно-прикладна творчість» впродовж першого та другого семестрів.

Дана дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань про різні види декоративно-прикладної творчості і практичних умінь, навичок щодо виготовлення

виробів з різних конструкційних матеріалів, також на формування творчої активної особистості майбутнього вчителя, яка відзначатиметься високим рівнем художньої культури, володітиме системою політехнічних знань і умінь, а також методикою творчого пошуку.

Народне декоративно-ужиткове мистецтво є невичерпним джерелом культури народу, характеризується наявністю унікальних можливостей впливу на особистість, на формування її національного світогляду, характеру, духовності [2, с.25].

Відзначимо, що саме традиційні види українського декоративно-прикладного мистецтва є ефективним засобом впливу на свідомість студентської молоді з метою прищеплення любові до української культури, формування поваги до її надбань.

Засобами змісту навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість» можна прилучати студентську молодь до культурних духовних та матеріальних здобутків українців минулого, реалізувати у навчальному процесі завдання національно-патріотичного виховання [2; 5].

Навчальна дисципліна «Декоративно-прикладна творчість» дає широкі можливості для ознайомлення студентів з різними видами декоративно-ужиткового мистецтва, опанування різних технік та технологій виготовлення виробів. Зупинимось на цьому питанні детальніше.

Важливим традиційним видом декоративно-прикладного мистецтва, з якого студенти починають вивчення навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість», є соломоплетіння. Соломоплетіння – це виготовлення господарсько-побутових та мистецько-художніх виробів з соломи різних видів рослин.

У навчальній діяльності студентів ознайомлюють з історією розвитку соломоплетіння на Україні, видами та характеристикою сировини, способами заготівлі соломки та етапами її підготовки до роботи, основними техніками плетіння, технологією виготовлення виробів та сувенірів із соломки (Дідух, народні іграшки, ляльки з соломки), видами оздоблення соломкою (аплікація, інкрустація). У процесі підготовки соломки до роботи вчать фарбувати її, оволодівають знаннями з колористики, а при створенні виробів опановують процеси їх формотворення. У навчальному процесі вчать працювати з ручними інструментами, електрифікованими інструментами та додатковим технологічним обладнанням.

Не менш цікавим для студентів є опанування технологій виготовлення з різних конструкційних матеріалів оберегів та ляльок-оберегів. У навчальному процесі студенти ознайомлюються з історією походження українських оберегів, їх символікою, традиційними матеріалами для їх виготовлення та орнаментикою, використанням символів-оберегів у художній формі в побутових речах, на одязі, в архітектурі, використанням ляльок-оберегів, технологічними особливостями виготовлення оберегів та ляльок-мотанок.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість» студенти мають можливість ознайомитись не лише з традиційними видами українського декоративно-прикладного мистецтва, але і з мистецтвом інших народів, сучасними конструкційними матеріалами та інноваційними технологіями.

Зокрема, вони у ході занять працюють з полімерною глиною та солоним тістом, вчать виготовляти з них обереги. Працюють з валяними матеріалами, стрічками, гофропапером, паперовими та тканими стрічками, бісером, створюють з них штучні квіти, опановують такі види мистецтва, як «канзаші», «орігамі», «квілінг». У процесі роботи вчать користуватися ручними інструментами та пристосуваннями, електрифікованими пристроями. При виготовленні штучних квітів оволодівають знаннями з формотворення, колористики.

Навчальна дисципліна «Декоративно-прикладна творчість» є важливою складовою фахової підготовки студентів до майбутньої трудової діяльності. Студенти вчать працювати із різними конструкційними матеріалами, опановують технології виготовлення з них різноманітних виробів, вчать оформлювати проектно-конструкторську документацію під час розроблення та виготовлення виробів.

Таким чином, основними фаховими компетентностями, що формуються у студентів у процесі вивчення дисципліни «Декоративно-прикладна творчість» є наступні:

- здатність використовувати систематизовані теоретичні та практичні знання щодо

властивостей матеріалів та способи їх обробки у вирішенні професійних завдань;

- здатність до графічного і вербального описів проєкту, застосування знань сучасної техніки та технології, графічної грамотності, практичних умінь і навичок оформлення проєктно-конструкторської документації під час розроблення та виготовлення виробів;

- здатність до швидкого опанування нових видів техніки, інноваційних технологій та передових методів організації творчої діяльності;

- здатність до обробки сировини й матеріалів, виготовлення виробів за допомогою ручних інструментів, ручних електрифікованих інструментів, а також широкого спектру додаткового технологічного обладнання;

- здатність до організації технічної та художньо-творчої діяльності для оволодіння знаннями з формотворення, колористики й орнаментики, художнього малюнка, пластичного мистецтва, технологіями художньої обробки матеріалів;

- здатність організовувати контроль за дотриманням трудової дисципліни та правил безпечної експлуатації інструментів і технологічного обладнання, вимог з охорони праці, протипожежної безпеки та захисту довкілля.

Таким чином, до основних завдань вивчення дисципліни "Декоративно-прикладна творчість" відносяться наступні: опанування студентами технологічних особливостей різноманітних видів декоративно-прикладного мистецтва, формування у студентів умінь та навичок роботи як у традиційних, так і сучасних декоративних техніках.

Висновки. Отже, навчальна дисципліна «Декоративно-прикладна творчість» є важливою складовою фахової підготовки студентів до майбутньої трудової діяльності. Засобами навчальної дисципліни «Декоративно-прикладна творчість» у студентів формується ряд фахових компетентностей, що є важливими для майбутньої успішної професійної діяльності. Активне прилучення студентської молоді до надбань національної культури в сфері декоративно-ужиткового мистецтва є ефективним засобом національно-патріотичного виховання.

Список використаної літератури

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навч. посіб. для студ. пед. ін-тів / Є. А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М. С. Станкевич. – Львів : Світ, 1992. – 270 с.

2. Гевко О. Суть та особливості національно-патріотичного виховання засобами декоративно-ужиткового мистецтва / Оксана Гевко // Рідна школа. – 2003. – № 5. – С. 25–26.

3. Ткачук С. І. Професійна компетентність вчителя трудового навчання як складова педагогічної майстерності / С. І. Ткачук // [Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки](#). - 2017. - Вип. 144. - С. 113-116.

4. Моштук В. Фахова компетентність як основа проєктно-технологічної культури майбутнього вчителя трудового навчання / В. Моштук // Молодь і ринок. - 2011. - № 7. - С. 108-112.

УДК 378.011.3-051:6]:51(072.8)

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ДИСЦИПЛІНИ «ВИЩА МАТЕМАТИКА»

Хлопов Андрій Михайлович

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
м. Полтава

Анотація. У роботі описується роль дисципліни "Вища математика" та особливості її